

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

21 Οκτωβρίου 2014

Αριθμ. Πρωτ.: 2014

Ειδ.Επιστήμονας: Μαρία Μπλιάτη

Υπουργείο Εσωτερικών
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Σταδίου 27
10183 Αθήνα

Θέμα: Τα δικαιώματα των παιδιών, των οποίων οι γονείς είναι σε διάσταση ή διαζευγμένοι και ο ένας δεν ασκεί την επιμέλεια, στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 έχει απευθύνει προς τη Διεύθυνσή σας το με αρ.πρωτ. από 24/1/2011 έγγραφο με το πιο πάνω θέμα, αιτούμενος τις ενέργειές σας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα προσβολής των δικαιωμάτων των παιδιών χωρισμένων γονέων σε ανατροφή και από τους δύο γονείς και επικοινωνία με τον γονέα που δεν μένει μαζί τους, τα οποία παρατηρούνται στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Το έγγραφό μας εκείνο αναφερόταν στους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς, δεδομένου ότι η Διεύθυνσή σας έχει την εποπτεία λειτουργίας των ΟΤΑ, που είναι υπεύθυνοι για την εύρυθμη λειτουργία των σχετικών μονάδων που υφίστανται στο πλαίσιο της άσκησης της κοινωνικής πολιτικής των Δήμων.

Ωστόσο, τα ίδια προβλήματα εμφανίζονται και στους ιδιωτικούς παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, συχνότατα με μεγαλύτερη ένταση και οξύτητα, δεδομένης της οικονομικής σχέσης μεταξύ σταθμού και γονέα που ασκεί την επιμέλεια.

Ήδη, μετά την προσθήκη νέων αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ με το ν.3852/2010, που δεν είχαν αρχίσει να ισχύουν κατά το χρόνο σύνταξης της πιο πάνω επιστολής [ίσχυαν όμως κατά το χρόνο αποστολής της], η άσκηση ελέγχου και εποπτείας στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) ανατέθηκε στους Δήμους, διευρύνοντας έτσι και την ευθύνη της Διεύθυνσής σας.

Παρά τις επανειλημμένες προφορικές επικοινωνίες με στελέχη της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ και τις αρχικές διαβεβαιώσεις για την πρόθεση δραστηριοποίησης με σκοπό την αντιμετώπιση των προβλημάτων, για τα οποία η παρέμβαση της Αρχής μας, δεν υπήρξε από μέρους σας επίσημη ενέργεια, αντιθέτως διατυπώθηκε ο ισχυρισμός περί μη αρμοδιότητάς σας για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Ωστόσο, ούτε διαβίβαση του εγγράφου μας υπήρξε από τη Διεύθυνσή σας σε άλλη, θεωρούμενη αρμοδιότερη.

Στα έτη που μεσολάβησαν ο Συνήγορος του Πολίτη εξακολούθησε να παραλαμβάνει σχετικές αναφορές, στις οποίες διαμεσολαβούσε ad hoc, με θετικά πάντοτε αποτελέσματα. Με την έναρξη όμως της φετινής χρονιάς λειτουργίας των παιδικών σταθμών, παρατηρήθηκε το φαινόμενο να απευθύνονται στην Αρχή μας όχι μόνο οι ενδιαφερόμενοι γονείς, αλλά και

Διευθύνσεις δημοτικών παιδικών σταθμών ή ιδιοκτήτες ιδιωτικών, γεγονός που συνηγορεί ακόμη περισσότερο υπέρ της **ανάγκης ύπαρξης οδηγίων**, που θα μπορούσαν να υποβοηθήσουν το προσωπικό των σταθμών στο έργο τους και στη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των παιδιών που φιλοξενούν –όταν πρόκειται για παιδιά χωρισμένων γονέων, των οποίων η επιμέλεια ασκείται από τον έναν από αυτούς.

Για τους πιο πάνω λόγους, επαναλαμβάνουμε τα όσα ζητήσαμε από τη Διεύθυνσή σας προ τριετίας, επισημαίνοντας και πάλι ότι ήδη υφίσταται επίταση της ευθύνης σας μετά την προσθήκη και της νέας αρμοδιότητας του άρ.75 παρ.1 υπό ε' 'Κοινωνική Προστασία και Αλληλεγγύη' υπ'αρ.10 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, και ενημερώνοντάς σας ότι μέχρι το τέλος του ημερολογιακού έτους που διανύουμε θα αναμένουμε την έγγραφη απάντησή σας για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεστε να προβείτε είτε τη διαβίβαση του εγγράφου μας στην κατά την εκτίμησή σας αρμοδιότερη αρχή, άλλως θα είμαστε πλέον υποχρεωμένοι να προβούμε στη σύνταξη πορίσματος προς την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου σας (άρ.4 παρ.6 ν.3094/2003).

Με βάση τα πιο πάνω, σας υπενθυμίζουμε ότι ο Συνήγορος του Πολίτη έχει λάβει ικανό αριθμό αναφορών, από γονείς παιδιών, που φιλοξενούνται σε δημοτικούς παιδικούς σταθμούς (αλλά και ιδιωτικούς), οι οποίοι δεν ασκούν την επιμέλεια των τέκνων τους (μετά από διάσταση ή διαζύγιο μεταξύ των γονέων) και αντιμετωπίζουν για τον λόγο αυτό προβλήματα, όσον αφορά την πρόσβασή τους στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, το δικαίωμα πληροφόρησής τους, την επικοινωνία τους με τα παιδιά εντός του σταθμού, τη συμμετοχή τους σε εκδηλώσεις των σταθμών και παρεμφερή ζητήματα.

Η Αρχή διαπίστωσε ότι οι υπεύθυνοι των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, που γίνονται αποδέκτες πιέσεων από μέρους των γονέων στους οποίους έχει ανατεθεί η άσκηση της επιμέλειας, προκειμένου να μην επιτρέπουν την είσοδο στο σταθμό ή την επικοινωνία με το τέκνο στον άλλο γονέα, αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσχέρειες στον χειρισμό των σχετικών θεμάτων, λόγω έλλειψης συγκεκριμένων εγκύκλιων οδηγιών από το φορέα που τους εποπτεύει. Ακόμη και η συνδρομή, που αιτούνται ενίοτε από τους νομικούς παραστάτες των ΟΤΑ, στους οποίους ανήκουν, αποβαίνει συχνά ατελέσφορη, λόγω της εξοικείωσης των τελευταίων με θέματα διοικητικού και όχι οικογενειακού δικαίου.

Η αδυναμία όμως των υπευθύνων των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών να αντιμετωπίσουν την εμπλοκή τους στις οικογενειακού δικαίου έριδες των συγκρουόμενων γονέων έχει ως συνέπεια να τίθενται σε διακινδύνευση τα σχετικά δικαιώματα των ενδιαφερόμενων παιδιών και ιδίως το δικαίωμα σε ανατροφή και από τους δύο γονείς και σε επικοινωνία με τον γονέα που δεν μένει μαζί τους, όπως περιγράφονται στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Αντίστοιχα προβλήματα έχουν παρατηρηθεί, όσον αφορά τα παιδιά που φοιτούν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, για την επίλυση των οποίων ο Συνήγορος του Πολίτη ήδη απευθύνθηκε στο αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας, που με τη σειρά του προέβη στην αιτηθείσα έκδοση εγκυκλίων οδηγιών προς τους εκπαιδευτικούς, υιοθετώντας πλήρως τις προτάσεις της Αρχής μας (βλ.σχ. Φ 7/517/ 127893/Γ1 από 13-1-20010 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, που επισυνάπτουμε.)

Παρότι το περιεχόμενο της εγκυκλίου αυτής έχει έκτοτε προταθεί επανειλημμένα από ενδιαφερόμενους γονείς προς τους υπεύθυνους δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, λόγω έλλειψης επίσημης θεσμικής ενημέρωσης οι τελευταίοι αγνοούν ότι κατ'αναλογία νομιμοποιούνται να εφαρμόσουν τα όσα ισχύουν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, για τα ανάλογα προβλήματα.

Επομένως, παρίσταται ανάγκη να προβείτε με τη σειρά σας στην έκδοση αντίστοιχης εγκυκλίου, με σκοπό την ενημέρωση των υπευθύνων για τη λειτουργία των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και τη συνακόλουθη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, που φιλοξενούνται σε αυτούς, από γονικές συμπεριφορές που εκφράζουν μια ιδιοκτησιακή λογική προς στο παιδί.

